

อนุสาสนีปาฏิหาริย์แห่งองค์พ่อแม่ครูอาจารย์

หลวงพ่อกัณหา สุขกาโม

วัดป่าทรัพย์ทวีธรรมาราม ตำบลวังหมี่ อำเภอน้ำเขียว จ.นครราชสีมา

วันนี้เป็นวันพฤหัสบดีที่ ๑๐ เดือนกรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๘ ศาสนาพุทธ
คริสต์ศักราช ๒๐๒๕ ศาสนาคริสต์ ฮิจเราะห์ศักราช ๑๔๔๖ ศาสนาอิสลาม

วันนี้เป็นวันสำคัญของพระศาสนาวันวันอาสาฬหบูชาของศาสนาพุทธ
เป็นวันที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านแสดงพระธัมมจักกัปปวัตตนสูตร
เพื่อเป็นหลักการในการประพฤติการปฏิบัติ ศาสนาทุก ๆ ศาสนาก็ใช้หลักการเดียวกัน
คืออริยมรรคมีองค์แปด เอาทั้งใจเอาทั้งวัตถุไปพร้อม ๆ กัน เป็นกายวาจา
กิริยามารยาทอาศัยใจไปในทางเดียวกัน เป็นหลักสากล เป็นปัญญากับความสงบ
เป็นความสงบกับปัญญา เป็นการทำงานกับการปฏิบัติธรรม

ช่วงเวลาที่ผ่านมาเราได้พากันทำบุญตักบาตร ขณะนี้เวลาเราได้มารวมกันที่ศาลา
เพื่อไหว้พระกล่าวคำบูชาพระรัตนตรัย เพื่อบูชาพระรัตนตรัย ได้แก่ พระคุณ
ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระคุณของพระธรรมของพระวินัย
สิกขาบทน้อยใหญ่แปดหมื่นสี่พันพระธรรมขันธ์ พระคุณของพระอริยสงฆ์ผู้ปฏิบัติดี
ปฏิบัติชอบ ปฏิบัติตรง ปฏิบัติเพื่้อออกจากทุกข์ เป็นผู้ที่เอาธรรมนำชีวิต
เอาความสงบและปัญญานำชีวิต ยกเลิกเขายกเลิกเรา มีแต่ความสงบและปัญญา
เป็นพระธรรมเป็นพระวินัย เป็นพระศาสนา

คำว่าคุณนี่เป็นการทำความดีที่บริสุทธิ์คุณ ไม่หวังอะไรตอบแทน ถ้าหวังอะไรตอบแทนอยู่ไม่ใช่คุณ เหมือนกับเราไปจับงูตัวหนึ่ง งูตัวนั้นเป็นงูพิษ ถ้าเราไปจับที่หาง เดี่ยวหัวมันก็จะวกกลับมากัดเรา ความรู้ความเข้าใจอย่างนี้เรียกว่าปัญญาบริสุทธิ์คุณ ทำงานเพื่องาน มีความสุขในการทำงานเรียนหนังสือก็เพื่อความรู้ความเข้าใจ มีความสุขในการเรียนหนังสือ ทำอะไรทุกอย่างไม่หวังอะไรตอบแทน อย่างนี้เรียกว่าปัญญาบริสุทธิ์คุณนะ นี่เป็นอริยมรรคในการประพฤติกการปฏิบัติของเราทุกคน

ให้พวกเรารู้เข้าใจ เพราะปัญญาบริสุทธิ์คุณนี้จะทำให้เรามีศีลมีสมาธิบริสุทธิ์คุณ ไม่เป็นเพียงสมาธิ ไม่เป็นเพียงสมาบัติ ไม่เป็นเพียงความหลง เป็นความสงบ กับเป็นปัญญา

พระธรรมเทศนาที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ท่านแสดงนะ เป็นธรรมจักร เป็นปัญญาสัมมาทิฐิ เป็นการพัฒนาวัตถุหรือเป็นการพัฒนาวิทยาศาสตร์ พร้อมทั้งพัฒนาใจไปพร้อม ๆ กัน ทำอย่างนี้ปฏิบัติอย่างนี้ถึงจะไม่เป็นกับดัก ที่เป็นกับดักตัวเองนะ ด้วยความรู้ความเข้าใจ ชีวิตนี้จะได้ก้าวไปด้วยความรู้ ความเข้าใจ เป็นศีลเป็นสมาธิสมาธิ เพื่อประพฤติกการปฏิบัติติดต่อกันไป มีปิติมีความสุข มีเอกัคคตาในการประพฤติกการปฏิบัติ ความดับทุกข์นั้นอยู่ที่เรามีปัญญามีความสงบ มีความสงบมีปัญญา

เราคิดดูดี ๆ นะ เราเป็นคนรวยถ้าเราเอาตัวเอาตนนำชีวิตก็ต้องมีความทุกข์ เราเป็นคนจนเอาตัวตนนำชีวิตเราก็ต้องมีความทุกข์นะ ความดับทุกข์ของมนุษย์ ถึงอยู่ที่ความรู้ความเข้าใจที่เป็นปัญญาบริสุทธิ์คุณ จะเป็นศีลเป็นสมาธิเป็นปัญญา เราทำอย่างนี้ปฏิบัติอย่างนี้ทุกคนก็ทำได้ปฏิบัติได้ ทุกชาติทุกศาสนาก็พากันทำอย่างนี้

เพราะความรู้ความเข้าใจนี้มันเป็นสากล เช่น ความเกิด ความแก่ ความเจ็บ ความตาย ความพลัดพรากนี้เป็นสากล เป็นสามัญลักษณะเสมอกัน

พระพุทธเจ้าท่านบำเพ็ญพุทธบารมีหลายล้านชาติหลายล้านปีหลายอสงไขย ถึงจะเข้าถึงความเต็ม ๆ ๆ ๆ ๆ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเข้าถึงความเต็ม ความพอเพียงเพียงพอ จะมาจุติในพระครรภ์ของพุทธมารดาที่วันเพ็ญ ๑๕ ค่ำ ประสูติที่วันเพ็ญ ๑๕ ค่ำ ตรัสรู้ที่วันเพ็ญ ๑๕ ค่ำ แสดงธัมมจักรกัปปวัตตนสูตร ที่วันเพ็ญ ๑๕ ค่ำ ประกาศบอกมหาชนทั้งหลายว่าอีก ๓ เดือนข้างหน้าก็วันเพ็ญ ๑๕ ค่ำ เสด็จดับขันธปรินิพพานที่วันเพ็ญ ๑๕ ค่ำ นี่หมายถึงความเต็ม ความพอเพียงเพียงพอ หมายถึงความสงบปัญญา ปัญญาความสงบ เป็นความรู้ความเข้าใจ เป็นปัญญาบริสุทธิ์คุณ

การที่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ ท่านได้บำเพ็ญพุทธบารมี เพื่อประโยชน์ตนและประโยชน์ผู้อื่น ให้พวกเราพากันเข้าใจนะ ความเข้าใจนี้เป็นเรื่องสำคัญ การเรียนหนังสือก็เพื่อความเข้าใจ การฟังการบรรยายก็เพื่อความเข้าใจ การค้นคว้าทางเหตุทางผลทางวิทยาศาสตร์ก็เพื่อความรู้ความเข้าใจ พระอรหันต์ทุกรูปมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องกรรม เรื่องกฎแห่งกรรม เรื่องผลของกรรม เมื่อรู้เมื่อเข้าใจถึงปฏิบัติได้ ถ้าไม่รู้ไม่เข้าใจนั้นมันปฏิบัติไม่ได้ มารู้เรื่องการเวียนว่ายตายเกิด

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้เรื่องการเวียนว่ายตายเกิด องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าระลึกชาติย้อนหน้าย้อนหลัง ท่านรู้ตัวของท่านเองและของผู้อื่น

ความรู้ความเข้าใจอย่างนี้ถึงเอาธรรมนำชีวิต เอาธรรมนำชีวิตรู้ มีปัญญา มีศีลมีสมาธิที่ประกอบด้วยปัญญา มีสมาธิที่เป็นสัมมาสมาธิ ปฏิบัติติดต่อกันต่อเนื่อง ไม่ขาดตกบกพร่อง ไม่ต่างไม่พร้อยด้วยความตั้งใจเจตนา การปฏิบัติธรรมนั้น ถึงไม่มีต่อหน้าและลับหลัง ไม่มีลับหลังต่อหน้า เป็นบริสุทธิ์คุณทั้งกายวาจา กิริยามารยาทอาชีพอใจบริสุทธิ์คุณ เป็นศัพท์คำว่าคุณ ที่กล่าวพุทธคุณ อัมมคุณ สังฆคุณ คือเป็นคุณไม่มีโทษ เค้าถึงพากันใช้ศัพท์ว่าคุณนะ คุณผู้หญิงคุณผู้ชาย พระคุณเจ้าทั้งหลาย ถ้าเราเอาความหลงเป็นที่ตั้ง เอาความไม่ถูกต้องเป็นที่ตั้งเรียกว่าโทษ โทษเหมือนผู้ที่ไม่รู้ไม่เข้าใจ ไปจับหางงูนะ งูมันมีพิษมันก็ต้องมากัด เจ็บปวดแล้วก็ตายไป

ความรู้ความเข้าใจนี้ถึงได้เห็นภัยในวัฏฏสงสาร เป็นผู้ละอายต่อบาปเกรงกลัวต่อบาป ทำอะไรก็ต้องประกอบด้วยปัญญา พระวินัยสิกขาบทน้อยใหญ่ที่เป็นเบรก เป็นเบรกเหมือนกับรถ รถต้องมีเบรก เครื่องบินต้องมีเบรก เรือต้องมีเบรก ความคิดคำพูดการกระทำกิริยามารยาทอาชีพอต้องมีเบรก ทุกสิ่งทุกอย่าง ต้องมีความสงบมีปัญญา หรือว่าผู้ที่มาบวชในพระพุทธศาสนาทุกอย่าง ต้องรับพระเคน จะคิดอะไรก็ต้องรับพระเคน จะพูดอะไรก็ต้องรับพระเคน กิริยามารยาทอะไรก็ต้องรับพระเคน อาชีพอะไรก็ต้องรับพระเคน ใจของเราก็ต้องรับพระเคน คำว่ารับพระเคนนั้นก็หมายถึงให้เราอยู่กับความสงบอยู่กับปัญญา ไม่ไปตามผัสสะ ไม่ไปตามสิ่งแวดล้อม มีความสงบมีปัญญา มีความสุขมีเอกัคคตา ในการดำเนินชีวิตที่ประเสริฐ เพื่อการประพฤติกการปฏิบัติที่ติดต่อกันต่อเนื่องด้วยความตั้งใจตั้งเจตนา เพื่อเข้าถึงความพอดีความพอเพียงเพียงพอ

ผู้ที่มีศีล ๕ เรียกว่ากายวาจาภิรียมารยาทอาชีพ หัวใจรับประเคน ศีล ๕ นี้คือความสงบกับปัญญาให้เข้าใจอย่างนี้นะ ศีล ๘ ศีลอุโบสถ ที่หยุดเราหยุดเค้า มีแต่ความสงบมีแต่ปัญญาอย่างนี้ เพื่อไม่เอาความสุขจากทางวิทยาศาสตร์ ไม่เอาความสุขจากตัวจากตน มาเอาความดับทุกข์จากความสงบจากปัญญา พวกศีล ๘ อย่างนี้เรียกว่าความสงบกับปัญญาเป็นการหยุดวิญญูสงสารด้วยความรู้ความเข้าใจในคุณของการรักษาศีล ๘

มนุษย์เรามีหลักการวันจันทร์อังคารพุทธพหุสศุกร์เป็นการพัฒนาทั้งใจทั้งวัตถุ เป็นการทำงานกับการปฏิบัติธรรมไปพร้อม ๆ กัน เราจะไปแยกการทำงานออกจากใจนั้นไม่ได้ เราจะไปแยกใจออกจากการทำงานไม่ได้ ๒ อย่างนี้ต้องไปด้วยกัน จับคู่กันไป เพื่อให้ได้ทั้งวัตถุได้ทั้งจิตใจคุณธรรมถึงเรียกว่าคุณนะ การงานถึงจะไม่มีโทษ ถ้าเอาตัวเอาตนทำงานเพื่อตัวเพื่อตน ทำอะไรเพื่อตัวเพื่อตนอันนี้ก็ไม่ใช่คุณมันโทษนะ มันไม่ใช่ปัญญาสัมมาทิฐิ มันเป็นปัญญาที่สร้างปัญหานะ มันหาเรื่องราวให้กับตัวเอง หาเรื่องราวให้กับคนอื่น ความหมายนี้กินใจมาก ลึกซึ้งมาก เรื่องไม่มีก็หาเรื่องให้กับตัวเอง หาเรื่องให้กับคนอื่น

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงมีเมตตาตรัสว่านี่ไม่ได้ นะ นี่มีแต่ทุกข์เกิดขึ้น ทุกข์ตั้งอยู่ ทุกข์ดับไป อยู่ดี ๆ มันก็หาเรื่องราวให้กับตัวเองเปรียบเสมือนทะเลไม่อิ่มด้วยน้ำ เปรียบเสมือนไฟไม่อิ่มด้วยเชื้อให้รู้เข้าใจ คุณประโยชน์คือความถูกต้อง คือพระธรรมพระวินัย คือความสงบ คือปัญญา ให้รู้เข้าใจ เราทั้งหลายอย่าไปหาเรื่องราว เราต้องมีความรู้ความเข้าใจ มีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติปฏิบัติ เมื่อมันผ่านไปแล้วมันเกษียณแล้วก็ปล่อยก็วาง ถ้าเราไม่ปล่อยไม่วาง มันก็ไปไม่ได้ ถ้าไม่ปล่อยวางมันก็แบกความหลงพาไปแบกอวิชชาพาไป

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านถึงตรัสให้หมู่ภิกษุทั้งหลายว่า
อย่าไปแบกความทุกข์พาไปมันไม่จบนะ ทุกอย่างไม่จบ เราต้องรู้เข้าใจ ต้องจบด้วย
ความรู้เข้าใจ ด้วยศีลสมาธิปัญญา มันมีหลักการอุดมการณ์อย่างนี้ ทุกคนทำได้
ปฏิบัติได้ ไม่มีใครปฏิบัติไม่ได้ คนที่ปฏิบัติไม่ได้คือคนบ้าสมองเสีย หรือคนไม่รู้
ไม่เข้าใจ ไม่รู้ไม่เข้าใจก็พัฒนาแต่ตัวแต่ตน พัฒนาแต่วิทยาศาสตร์ ไม่เอาธรรม
ไปพร้อม ๆ กัน อย่างนี้แหละมันทำไม่ได้ปฏิบัติไม่ได้

เราต้องรู้เข้าใจ ทุกคนให้รู้ให้เข้าใจนะ ทุกคนไม่เหนือกรรม ไม่เหนือกฎแห่งกรรม
ไม่เหนือผลของกรรม เพราะกรรมนั้นเป็นสามัญลักษณะ กรรมใดใครก่อ กรรมนั้น
ย่อมตามสนองนะ เพราะทุกอย่างนั้นคือเรื่องเหตุเรื่องปัจจัยเป็นขบวนการของเหตุ
ของปัจจัย เราทั้งหลายต้องรู้ต้องเข้าใจ เราจะได้เอาอายุขัยที่เราทั้งหลายมีอายุขัย
๑ ศตวรรษ คือร่วมร้อยปีนะ ถ้าเราพัฒนาวิทยาศาสตร์ให้มีความสุขพัฒนาใจ
ให้มีความสุขอยู่ได้มากกว่าร้อยปี

เราทั้งหลายต้องพากันรู้พากันปฏิบัติ วันเสาร์วันอาทิตย์นี้หรือว่าวันสำคัญ
ในทางพระศาสนาท่านให้เน้นเรื่องจิตเรื่องใจเรื่องความสงบเรื่องปัญญา

ผู้ที่ถือศาสนาพุทธก็พากันไปที่วัด ผู้ที่ถือศาสนาคริสต์ก็พากันไปที่โบสถ์
ผู้ที่ถือศาสนาอิสลามก็พากันไปมัสยิด ผู้ที่ถือศาสนาพราหมณ์ฮินดูก็พากันไปวิหาร
เทวสถาน ไปเพื่อบำเพ็ญความดีที่ประกอบด้วยปัญญา นี่เป็นหลักการเป็นอุดมการณ์
และเข้าสู่อุดมธรรม เพื่อเอาธรรมนำชีวิต ในโลกนี้แค่ถึงพูดเรื่องธรรมบุญรัฐธรรมบุญ

หมู่มวลมนุษย์ทั้งหลายในโลกนี้ปัจจุบันนี้มีแปดพันกว่าล้านคน มีประเทศ
ที่ขึ้นทะเบียนปัจจุบันนี้ ๑๙๕ ประเทศ ที่โลกกลม ๆ ที่หมุนรอบตัวเอง
หมุนรอบดวงอาทิตย์เป็นกลางวัน ๑๒ ชั่วโมงกลางคืน ๑๒ ชั่วโมง

ทุกคนต้องเอาธรรมนุญนำชีวิตไม่เอาตัวตนนำชีวิตเอาปัญญากับความสงบนำชีวิต
เพื่อจะได้เข้าถึงความพอเพียงเพียงพอมีความสงบมีปัญญา มีศีลมีสมาธิมีปัญญา
อย่างนี้ หลักการหมู่มวลมนุษย์เค้าต้องเอาธรรมนุญนำชีวิต ให้พวกเรารู้เข้าใจนะ
ถ้าไม่อย่างนั้นมันจะเป็นได้แต่เพียงคนนะ คำว่าคนนี้ก็หมายถึงก้าวไปก้าวหนึ่ง
แล้วถอยกลับมาก้าวหนึ่ง ไปไหนไม่ได้ ย่ำต๊อกอยู่ในที่เก่า ศัพท์คำว่าคน
หมายถึงอย่างนี้ พูดให้เข้าใจอย่างนั้น

ท่านพุทธทาสภิกขุท่านเป็นพระดีพระมีปัญญา รู้เรื่องวิทยาศาสตร์รู้เรื่องใจ
เข้าสู่ภาคประพจน์ภาคปฏิบัติ ท่านถึงพูดจากใจจากพระนิพพานว่า เราต้องรู้ทั้งวัตถุ
ทั้งวิทยาศาสตร์ รู้ทั้งใจ เพื่อเอาวิทยาศาสตร์เอาทั้งใจไปพร้อม ๆ กัน เพื่อเป็นศีล
เป็นสมาธิเป็นปัญญา เพื่อก้าวไปด้วยศีลสมาธิปัญญาแน่นในปัจจุบันนี้ ถ้าเป็นตัวตน
ไม่ใช่ธรรมไม่ใช่ปัจจุบันธรรม มันจะเป็นนิติบุคคลตัวตนมันจะเป็นวัฏจักร
มันจะเป็นโลกทำลายธรรม ตัวตนนั้นมันทำลายความถูกต้อง เราต้องมีหลักการ
อุดมการณ์ ท่านพุทธทาสภิกขุท่านถึงตรัสว่าเราต้องรู้เข้าใจ

เป็นมนุษย์ เป็นได้ เพราะใจสูง เหมือนหนึ่งยุง มีดี ที่แววชน
ถ้าใจต่ำ เป็นได้ แต่เพียงคน ย่อมเสียที่ ที่ตน ได้เกิดมา
ใจสะอาด ใจสว่าง ใจสงบ ถ้ามีครบ ควรเรียก มนุสสา
เพราะทำถูก พูดถูก ทุกเวลา เปรมปรีดา คັນวัน สุขสันต์จริง
ใจสกปรก มีดมัว และร้อนร่า ใครมีเข้า ควรเรียก ว่าผีสิง

เพราะพุดผิด ทำผิด จิตประวิง แต่ในสิ่ง นำตัว กลัวอบาย
 คิดดูเถิด ถ้าใคร ไม่อยากตก จงรีบยก ใจตน รีบชวนขวย
 ให้ใจสูง เสียได้ ก่อนตัวตาย ก็สมหมาย ที่เกิดมา อย่าเชื่อน เอย ฯ

เราทั้งหลายรู้เข้าใจให้เข้าใจในโอวาทพระธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเรื่องความไม่ประมาท ความประมาทคือความผิดพลาด คือความต่างพร้อย ย่ำต๊อกอยู่ในที่เก่า ย่ำต๊อกอยู่ในความหลงนี้คือความประมาท

เราต้องรู้เข้าใจทุกอย่างมันไม่จบ เรามีตาก็มีรูปมันจะจบได้อย่างไร เพราะเรามีตา รูปมันไม่จบหรอก เรามีหูก็มีเสียงไม่มีหูก็ไม่มีเสียง เรามีจมูกก็มีกลิ่น มีลิ้นก็มีรส มีกายก็มีสัมผัส มีใจก็มีเรื่องจิตเรื่องใจเรื่องอารมณ์ เราต้องรู้เข้าใจ เราไม่รู้เข้าใจ สิ่งที่มีมันเป็นกรรมเก่า มันก็สัมผัสกับกรรมใหม่เหมือนสายไฟขั้วบวกขั้วลบมันมาต่อกัน เมื่อไหร่ไฟมันก็ทำงาน ที่บ้านเราทุกคนมีไฟฟ้าใช้ ถ้าเราเปิดสวิตช์เมื่อไหร่ไฟฟ้าก็ทำงาน

เรารู้เข้าใจเรื่องธาตุเรื่องชั้นธอายตนะว่าอันนี้มันคือกรรมเก่า สิ่งภายในที่เป็น ธาตุทั้ง ๔ ชั้นทั้ง ๕ อายตนะทั้ง ๑๒ มันเป็นภายในหรือว่าเป็นกรรมเก่า กรรมเก่านี้แหละมันจะตามเราไปชั่วอายุขัย แต่ในเรื่องจิตเรื่องใจเรื่องกรรมเก่า เราต้องรู้ เราก็จะไม่หลงไม่เพลิดเพลिनไม่ตั้งอยู่ในความประมาท เพราะมันไม่จบ ต้องรู้เข้าใจ ต้องเห็นภัยในวิภูฏสงสาร ความรู้คู่กับการประพฤติกการปฏิบัติ มีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติกการปฏิบัติ

เราทั้งหลายพากันเน้นที่ตัวเรานี่แหละ มีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติปฏิบัติเน้นที่ตัวเรา ไม่มีใครประพฤติปฏิบัติแทนกันได้ปฏิบัติให้กันได้ พระพุทธเจ้าที่ท่านบำเพ็ญพุทธบารมีท่านก็ทำหน้าที่ของท่าน พระอรหันต์ที่ได้ฟังพระธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านก็ทำหน้าที่ของท่าน เราเป็นใครอยู่ที่ไหน เราก็ต้องรู้เข้าใจเราก็ทำหน้าที่ของเรา มีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ ทุกข์มันก็ไม่ได้อยู่แล้ว เพราะเรามีปิติมีความสุขมีเอกัคคตามีปัญญามันจะทุกข์ได้อย่างไร

เราต้องรู้เข้าใจ เราต้องเข้าถึงพระนิพพานในปัจจุบันนี้เดี๋ยวนี้ขณะนี้ การประพฤติปฏิบัติให้ถือว่ามันเป็นไฟต์นะ มันเป็นการชิงแชมป์ระหว่างวิฆฏสงสารและการหยุดวิฆฏสงสารนะ

เราทั้งหลายจะไปประมาทได้อย่างไร ไปเพเลิดเพลินได้อย่างไร เราต้องรู้เข้าใจต้องเห็นภัยในวิฆฏสงสาร ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านบอกเรื่องการดำเนินชีวิตของพวกเรานี้ ให้ทุกคนพากันประพฤติปฏิบัติเอาเอง ถึงจะนานาจิตตังทั้งหลายก็ต้องเอาธรรมนำชีวิต เอาธรรมนำชีวิตรู้เข้าใจ เพื่อทุกคนจะได้พึ่งพาอาศัยความรู้คู่กับการประพฤติการปฏิบัติ จะได้เป็นคนที่มีบรรลุนิติภาวะ ผ่านไปด้วยปัญญาด้วยความรู้ความเข้าใจผ่านเรื่องราวเรื่องชั้นเรื่องอายตนะ รูปเสียงกลิ่นรส โผฏฐัพพะธรรมารมณ์ ลาภยศสรรเสริญผ่านไปด้วยความรู้ความเข้าใจ เป็นบุคคลที่มีบรรลุนิติภาวะ เอาตัวตนเป็นที่ตั้งเรียกว่าบุคคลไม่บรรลุนิติภาวะ ไม่รู้ไม่เข้าใจ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้เรารู้เข้าใจอย่าได้เพลิดเพลिनอย่าได้ประมาณ ต้องฉลาดต้องมีปัญญา ท่านพูดให้เข้าใจว่าความเอร็ดอร่อยนี้ทำให้เราเพลิดเพลिन ทำให้เราประมาณ

ให้เข้าใจว่าการที่จะผ่านความยากลำบากเหมือนบุรุษคนหนึ่งแบกไหน้ำผึ้ง ถ้าบริโภคไปแล้วมันหวาน บริโภคแล้วมันหายเหนื่อย แต่น้ำผึ้งนะให้รู้ให้เข้าใจ ด้วยปัญญา น้ำผึ้งมันเป็นยาพิษนะ ถ้าใครดื่มไปแล้วนะบุรุษคนนั้นต้องตายหมดทุกคน ไม่มีใครเหลือไม่มีใครยกเว้น

เราต้องรู้เข้าใจเรื่องธาตุทั้ง ๔ ชั้นทั้ง ๕ आयตนะต่าง ๆ อย่าให้ธาตุทั้ง ๔ ชั้นทั้ง ๕ आयตนะ ๑๒ มาปรุงแต่งเรา เราทั้งหลายต้องสงบ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถึงตรัสว่าการสงบระงับสังขารด้วยความรู้ความเข้าใจด้วยศีลด้วยสมาธิด้วยปัญญา ถึงเป็นการทำที่สุดแห่งความดับทุกข์ ไม่ดื่มความหลง ไม่ดื่มน้ำผึ้ง เหมือนบุรุษ แบกไหน้ำผึ้งข้ามทะเลทราย เราต้องรู้เข้าใจนี้เป็นไฟต์ของการประพฤติกการปฏิบัติ การพัฒนาวิทยาศาสตร์มันดีแล้วถูกต้องแล้ว แต่เราต้องมีปัญญา เราทั้งหลาย จะได้บริโภคทุกสิ่งทุกอย่างด้วยสติด้วยปัญญา เราบริโภคเหยื่อ เราไม่ต้องติดเหยื่อ ให้รู้เข้าใจเหยื่อก็คือเหยื่อ เบ็ดก็คือเบ็ดให้รู้เข้าใจ ความสงบกับปัญญาต้องคู่กันไป

เราทั้งหลายต้องพากันเน้นที่ตัวเรา เราอย่าไปจัดการลูก จัดการหลาน จัดการคนอื่น เราเน้นมาที่ตัวเรานี่แหละ เหมือนพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าบอกรู้เข้าใจ บอกสอนปฏิบัติให้เหมือนพระพุทธเจ้าเหมือนพระอรหันต์ มีความสงบ มีปัญญา ก้าวไปด้วยศีลสมาธิปัญญา

ท่านหลวงปู่ชา สุภัทโทแห่งวัดหนองป่าพงท่านบอกกับประชาชนที่ไปให้ท่าน
รักษาศีลประพฤติปฏิบัติธรรม ว่าผมรู้เข้าใจ บอกตัวเองสอนตัวเองร้อยเปอร์เซ็นต์
ทั้งความรู้คู่การปฏิบัติด้วยความตั้งใจเจตนาทั้งต่อหน้าและลับหลัง เป็นความเคารพ
เป็นความสงบ เป็นความพอเพียงเพียงพอ เป็นธรรมปัจจุบันธรรม รู้ร้อยเปอร์เซ็นต์
ปฏิบัติร้อยเปอร์เซ็นต์ บอกสอนคนอื่นเพียงห้าเปอร์เซ็นต์เท่านั้น มันถึงพอไปได้นะ

เรามาคิดดูคำนวณดูเราเอาความไม่รู้ไม่เข้าใจนำชีวิต ชีวิตนี้ก็ต้องพังทลาย
เช่นเดียวกับตึก สตง.ของเมืองไทยประเทศไทยนี้นะ การประพฤติการปฏิบัติ
ให้พวกเรารู้เข้าใจ มีปิติมีความสุขในการประพฤติการปฏิบัติเพราะอันนี้
เป็นทั้งความทั้งความถูกต้องเป็นปัญญาบริสุทธิ์คุณให้รู้เข้าใจ

เราทั้งหลายเป็นผู้ประเสริฐได้รับทรัพยากรที่ประเสริฐที่เราเป็นมนุษย์
มนุษย์เราอายุขัย ๑๐๐ ปีอยู่ในความพอดีถ้าน้อยกว่านั้นก็จะตั้งหลักไม่ได้
ถ้านานเกินไปก็คิดว่าอมตะ อยู่ระยะ ๑๐๐ ปี อยู่ระดับพอดีพอเพียง

เราทั้งหลายต้องพากันมาเน้นที่ตัวเรา เราอยู่ที่ไหนก็พากันปฏิบัติที่นั่น
ด้วยความรู้ความเข้าใจ ด้วยธรรมจักรคือปัญญา มีทั้งตาเนื้อตาหนังตาปัญญา
ให้รู้เข้าใจ ธรรมจักรก็แปลว่ารู้แจ้ง รู้แจ้งด้วยปัญญา จะได้สะอาดทั้งกายวาจา
กิริยามารยาทอาชีวะทั้งใจ ชีวิตของเราจะแสงสว่างไสว ชีวิตของเราจะว้าว ว้าว ว้าว
ไปด้วยความรู้ความเข้าใจ เป็นแสงสว่างด้วยปัญญาที่เป็นศีลเป็นสมาธิเป็นปัญญา
ให้รู้เข้าใจเราต้องพากันมาบำเพ็ญบารมีความดีที่ประกอบด้วยปัญญาอย่างนี้

เรามาระลึกถึงพระธรรมคำสั่งสอนที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบำเพ็ญ
พุทธบารมีใช้เวลายาวนานมาก หลายล้านชาติหลายอสงไขย เราต้องรู้เข้าใจ
เราจะไปคิดเหมือนแต่ก่อน คิดว่าการปฏิบัติธรรมต้องปฏิบัติที่วัดอยู่ที่ป่าที่เขา
อยู่ในที่สงบ อันนั้นมันไม่ใช่ธรรมไม่ใช่ปัจจุบันธรรมให้รู้เข้าใจ

การปฏิบัติธรรมมันต้องมีปัญญาสัมมาทิฐิ มันต้องมีความสงบมีปัญญา
เพื่อให้ครบวงจร เป็นอริยมรรคมีองค์แปด เพื่อให้เป็นธรรมเป็นปัจจุบันธรรม

ให้เข้าใจเหมือนเรามองดูต้นไม้ต้นหนึ่ง ต้นไม้หนึ่งที่เรามองเห็นที่ได้อาหารมา
เค้าได้มาจากทั้งทางรากทางใบทั้งกิ่งก้านสาขาทั้งยอดตลอดปริณทลแสงแดดอากาศ
ออกซิเจน ต้นไม้นั้นถึงเป็นต้นไม้ที่อุดมสมบูรณ์สง่างามให้เข้าใจอย่างนี้

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นความรู้ความเข้าใจเป็นความว่าง
จากสิ่งที่มีอยู่ ธาตุก็มี ชันธ์ก็มี आयตนะก็มี อะไรมี ให้เรารู้เข้าใจ รู้จักข้อสอบ
และข้อตอบด้วยความรู้ความเข้าใจอย่างนี้ การประพฤติกการปฏิบัติอย่างนี้แหละ
ถึงปฏิบัติอยู่ทุกหนทุกแห่งไม่เลือกกาลเลือกงาน มีความสงบและปัญญาอย่างนี้
ไม่ต้องรอชาติหน้าโน้น ชาติหน้าไกล ๆ โน้น ที่พระคุณเจ้าทั้งหลายพูดว่าอนาคตกาล
เบื้องหน้าโน้นเทอญ มันไกลเหลือเกินเทอญ ๆ ๆ แบกความหลงพาไปเบื้องหน้าโน้น
แบกความหลงพาไปข้างหน้าโน้นนะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่าให้เอาปัจจุบัน ปัจจุบันหยุดตรึกในกาม
หยุดตรึกในพยาบาท พยาบาทก็คือตัวตนคือความปรองดอง ปัจจุบันเรารู้เข้าใจว่า

เพราะสิ่งนี้มีสิ่งต่อไปมันถึงมี เราต้องรู้เข้าใจในชีวิตประจำวันของเรา ต้องมีความสงบ มีปัญญา มีปัญญามีความสงบ

มนุษย์สมัยใหม่ต้องเข้าใจนะ เราพัฒนาวิทยาศาสตร์ดีแล้วถูกต้องแล้ว แต่เราต้องพัฒนาเรื่องจิตเรื่องใจไปพร้อม ๆ กัน เราจะได้บริโภคทุกอย่างด้วยความสงบ เราจะได้ไม่ไปหาความดับทุกข์จากความหลง หาความดับทุกข์จากตัวตน เพราะตัวตนนั้นมีแต่ทุกข์เกิดขึ้น ทุกข์ตั้งอยู่ ทุกข์ดับไป

ความรู้กับการประพฤติกการปฏิบัติมันต้องเป็นธรรมเป็นปัจจุบันธรรม

เราคิดดูดี ๆ สิ พระพุทธเจ้านะได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าก็ตอนปัจจุบันนี้แหละ เผยแผ่ปัจจุบันธรรมก็ ๔๕ ปีของการตรัสรู้ก็เป็นปัจจุบันไปเรื่อยให้รู้เข้าใจ ปัจจุบันเป็นวาระสำคัญเป็นวาระแห่งชาติ เพราะอดีตก็รวมมาที่ปัจจุบันนี้ แล้วอนาคตที่ยังไปไม่ถึงก็เป็นปัจจุบัน

เราต้องรู้เข้าใจ เราทั้งหลายจะได้รู้ธรรมรู้สภาวะธรรม รู้ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร มีปิติมีความสุขมีเอกัคคตา

ในวันอาสาฬหบูชาเรามาระลึกถึงธัมมจักกัปปวัตตนสูตรเอาธรรมนำชีวิต ไม่ใช่เอาตัวตน เอาความหลงนำชีวิต ชีวิตนี้จะก้าวไปด้วยความรู้ความเข้าใจ เอาพระรัตนตรัยที่บริสุทธิ์คุณทั้งกายวาจาภิรียมารยาทอาชีพ ชีวิตของเราต้องก้าวไปอย่างนี้ด้วยความรู้ความเข้าใจ

เราทั้งหลายพากันเป็นพระได้หมด นักบวชก็เป็นพระได้ ข้าราชการนักการเมือง
ทุกชาติทุกศาสนาก็พากันเป็นพระได้ ด้วยความรู้ความเข้าใจ ถ้าเราไม่รู้ไม่เข้าใจ
ชีวิตของเรามันต้องพังทลายแน่นอนอนอนแน่เมื่อนี้ตึก สตง.ของเมืองไทย
ให้ทุกคนรู้เข้าใจนะ

ตึก สตง.อยู่ที่กรุงเทพมหานคร ตึก ๓๐ กว่าชั้น ตึก สตง.ด้วยความไม่รู้ไม่เข้าใจ
เอาความหลงนำชีวิตเอาทุจริตนำชีวิต ชีวิตมันเลยพังทลาย ชีวิตมันพังทลายนะ
ตึกสตง.มันพังทลายด้วยนิติบุคคลตัวตนพังทลายด้วยทุจริตมันจะไปแก้ไขตั้งแต่
ภายนอกมันจะไปพัฒนาตั้งแต่วิทยาศาสตร์จะไปเอาความสุขบนความหลง
ชีวิตเลยพังทลายนะ

เราเอาตัวตนเป็นที่ตั้งนะ เราคิดดูดีๆ นะ ตึกใหญ่กว่าสูงกว่าตึก สตง.ทั้งหลาย
สิบตึกที่กรุงเทพมหานครที่ปริมณฑล เค้าย่อมพังทลายเหมือนตึกสตง. เพราะพอที่จะรับ
น้ำหนักได้ ไม่ใช่ไม่โก่งกิ้นคอร์รัปชันนะ แต่เค้ายโก่งกิ้นคอร์รัปชันน้อยพอที่จะรับ
แผ่นดินไหวจากมณฑลทะเลประเทศพม่า ศูนย์กลางแผ่นดินไหวอยู่ที่เมืองมณฑลทะเล
ประเทศพม่าห่างไกลกันตั้งนับพันกิโล

นี่ให้เรามองเห็นในแง่มุมความไม่ถูกต้องนะ ชีวิตที่เอาความไม่ถูกต้องนำชีวิต
มันก็ต้องพังทลายเหมือนตึก สตง.นี้แหละ

เราทั้งหลายถึงต้องเป็นผู้ละอายต่อบาปเกรงกลัวต่อบาป เห็นภัยในวัฏฏสงสาร
รู้จักความคิดรู้จักอารมณ์เหมือนท่านพระอาจารย์ลี ธัมมธโร วัดอโศการาม
สมุทรปราการ ท่านรู้จักความคิดการปรุงแต่งของตัวเอง ท่านรู้จักว่าความปรุงแต่งนี้
มันคือวัฏฏสงสารนะ ท่านรู้จักความปรุงแต่ง เพราะความปรุงแต่งมันเป็นทุกข์อย่างยิ่ง

เอาตัวตนเป็นที่ตั้ง ชีวิตนี้ต้องพังทลายเหมือนตึก สตง. เพราะมันไม่ถูกต้อง มันก็ต้องพังทลายเหมือนตึก สตง. นี่แหละ

ตึก สตง. ที่อยู่กรุงเทพมหานครอยู่เมืองหลวงอยู่เมืองกรุง เป็นศูนย์รวมของประเทศ เหมือนสมองเป็นศูนย์รวมของร่างกาย เหมือนหัวใจเป็นศูนย์รวมของสรีระร่างกาย

สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินที่บริหารประเทศ บริหารแผ่นดินไม่เข้าใจ ในการประพบัติการปฏิบัติ เอาแต่ความรู้เอาแต่วิทยาศาสตร์เอาแต่ตัวเอาแต่ตนไปแก้แต่สิ่งภายนอก ไม่ได้แก้ตัวเองไปพร้อม ๆ กัน

การพัฒนาวิทยาศาสตร์มันต้องพัฒนาใจไปพร้อม ๆ กันมันถึงถูกต้องนะ พัฒนาทั้งภายนอกภายในด้วยความรู้ความเข้าใจให้ครบวงจร อริยมรรคองค์แปดถึงเป็นความรู้ความเข้าใจ เพื่อการประพบัติการปฏิบัติมันจะได้สมบูรณ์ สมบูรณ์ทั้งกายวาจาใจกิริยามารยาทอาชีพด้วยความถูกต้อง

มันต้องรู้ธรรมรู้ปัจจุบันธรรม รู้ธรรมธรรมนุญนะ ถ้าเราไปจัดการแต่สิ่งภายนอก เราไม่ได้จัดการตัวเองมันก็ต้องพังทลายเหมือนตึก สตง. นี่นะ

การบริหารตัวเองบริหารบุคคลอื่น มันต้องรู้เข้าใจแล้วมีปิติมีความสุขมีเอกัคคตา ในการประพบัติการปฏิบัติ เพื่อทำหน้าที่ของเราให้สมบูรณ์

ถ้าเรามีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพบัติการปฏิบัติมันก็มีความสุขอยู่แล้ว ด้วยความรู้ความเข้าใจ

เราต้องรู้จักการประพาศการปฏิบัติ ทั้งกายวาจาใจกิริยามารยาทอาชีพร
เราต้องเน้นมาที่ตัวเราในการประพาศการปฏิบัติ เพื่อทำหน้าที่ของตัวเอง
ให้มันสมบูรณ์ เราทั้งหลายจะไม่ได้พังทลายเหมือนตึก สตง.

ถ้าใครมีตัวมีตนบุคคลนั้นคือทุจริตนะ เราทั้งหลายจะได้รู้ว่าทุจริตนั้นคือตัวตนนะ
ใครเอาตัวตนนำชีวิตบุคคลนั้นคือบุคคลที่ทุจริต เราต้องรู้จักธรรมรู้จักธรรมบุญ
ปัญหาต่าง ๆ นั้นมันอยู่ที่ทุจริตนะ

การที่จะบริหารตัวเองบริหารบุคคลอื่นต้องยกเลิกทุจริต ถึงจะเป็นนักบริหาร
ตัวเองนักบริหารคนอื่นด้วยการรู้เข้าใจในการบริหารในการปฏิบัติ

ตำแหน่งที่เค้าแต่งตั้งให้เราเป็นลายลักษณ์อักษรเป็นตำแหน่งที่ให้เรามาเสียสละ
มารับผิดชอบโฟกัสในการประพาศการปฏิบัติ ไม่ใช่ตำแหน่งที่ให้พวกเราทั้งหลาย
มาทุจริตนะ

ให้ถือว่ามันเป็นตำแหน่งที่ทรงเกียรติมีเกียรติมีศักดิ์ศรี เอาตัวตนเป็นที่ตั้ง
มันจะมีเกียรติมีศักดิ์ศรีได้อย่างไร ถึงพวกเราทั้งหลายจะพากันใส่สุทผูกเนคไท
ห้อยเหรียญตรา เป็นผู้ทรงเกียรติมันก็ไม่ใช่ผู้ทรงเกียรตินะ มันเป็นผู้ทรงความหลง
ต่างหาก ทรงความโง่ความหลงมกต่างหากละ

เราทั้งหลายต้องรู้เข้าใจ ถ้าเราไม่รู้ไม่เข้าใจเราจะเข้าถึงบริสุทธิ์คุณ เข้าถึง
ธรรมบุญเข้าถึงรัฐธรรมบุญไม่ได้ เอาตัวตนเป็นที่ตั้งมันเป็นอบายมุขอบายภูมินะ
มันตกอยู่ในภพภูมิของ ๓๑ ภพภูมิ

ในภพภูมิของวิภูสงสารนี้มีอยู่ ๓๑ ภพภูมิ ถ้าเราไม่รู้ไม่เข้าใจมันก็จะอยู่ใน
ระนาบของ ๓๑ ภพภูมินี้แหละ

เค้าถึงมีศัพท์ว่าคน คนนี้หมายถึงตัวถึงตน หมายถึง ๓๑ ภาพภูมินี้แหละ ภาพภูมิที่เวียนว้ายตายเกิดมีทั้งหมด ๓๑ ภาพภูมิ

เราต้องรู้เข้าใจ เราจะได้ประพฤติปฏิบัติ เราจะได้ย่ำต๊อกกับความหลงที่มีศัพท์ว่า “คน” คนนี้ความหมายหมายถึงความไม่รู้ไม่เข้าใจ ความไม่รู้ไม่เข้าใจนั้น มันจะวกลงอยู่ที่เก่า มันจะเป็นผู้ไม่มีศีลไม่มีสมาธิไม่มีปัญญา สัมผัสกับอะไรก็ไปกับสิ่งนั้น ๆ อยู่ในภาพภูมินั้น ๆ

เรารู้เราเข้าใจเราจะได้หยุดภาพภูมินั้น ๆ ด้วยความรู้ความเข้าใจด้วยการประพฤติ การปฏิบัติ เพื่อเราทั้งหลายจะได้ว่างจากสิ่งที่มีอยู่ด้วยความรู้ด้วยความเข้าใจ ถ้าเราไม่รู้ไม่เข้าใจเค้าเรียกว่ามันหลง มันวกลงในความหลงอย่างนั้น จิตใจวกลงอย่างนั้นมันจะไปไหนไม่ได้ มันจะเป็นได้แต่เพียงคนเป็นได้แต่เพียงความหลง หัวใจของบุคคลนั้นมันจะอยู่ในระนาบแห่งความหลงหรือว่าหัวใจบ่อนคาสีโน เอาตัวตนเป็นที่ตั้งคือหัวใจบ่อนคาสีโน หัวใจบ่อนทำลายความถูกต้อง หัวใจบ่อนความหลง

ให้เรารู้เข้าใจ เราจะได้เห็นภัยในความไม่ถูกต้องเห็นภัยในวิฆฏสงสาร ด้วยปัญญาบริสุทธิ์คุณ ด้วยเข้าถึงความพอเพียงเพียงพอ พอใจยินดีมีปิติมีความสุข มีเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ เพื่อเอาธรรมนำชีวิต เอาธรรมนำชีวิตร หัวใจของเราทั้งหลายจะได้หยุดอบายมุขอบายภูมิ

เราทั้งหลายถ้าเราไม่รู้ไม่เข้าใจ เราทั้งหลายจะพากันคิดว่า ความสุขทั้งหลาย ได้มาจากสิ่งที่อำนวยความสะดวกความสบายด้วยการพัฒนาวิทยาศาสตร์ อันนี้จริงอันนี้ถูกต้อง ความสุขทั้งหลายมันอยู่พัฒนาหลักเหตุผลหลักวิทยาศาสตร์

เราทั้งหลายต้องมีสัมมาทิฐิเราต้องมีความรู้ความเข้าใจพัฒนาวิทยาศาสตร์ก็ต้องพัฒนาใจไปพร้อม ๆ กัน ถ้าเราพัฒนาวิทยาศาสตร์มันก็ยังเป็นนิติบุคคลตัวตนอยู่

เราต้องพัฒนาใจไปพร้อม ๆ กันด้วยความรู้ความเข้าใจเราทั้งหลายนะถึงเป็นการพัฒนาครบวงจรด้วยความรู้ความเข้าใจ ถ้าไม่เข้าใจก็จะเอาความหลงนำชีวิตเอาวิทยาศาสตร์นำชีวิต

เราต้องเอาทั้งวิทยาศาสตร์เอาทั้งจิตใจไปพร้อม ๆ กันนะ

เราอย่าไปคิดว่าประเทศสิงคโปร์นั้นนะประเทศเล็ก ๆ เท่อำเภอนึงของเมืองไทยก็ไม่ได้ เค้าพัฒนาหลักเหตุผลหลักวิทยาศาสตร์เป็นหนึ่งในเอเชียเพราะเค้าตั้งบ่อนคาสิโน มาเก๊าส่วนหนึ่งของประเทศจีนเค้าก็รวยเพราะเค้าพัฒนาตามหลักเหตุตามหลักวิทยาศาสตร์

พวกเราทั้งหลายเมื่อมีปัญญาแล้วต้องรอบคอบนะ มีปัญญาแล้วต้องรอบคอบอย่าลืมนะชีวิตของเรามันเป็นรายรับรายจ่ายนะ เราไปจับทางงูเดียวงูมันจะมากัดเรา งูพิษมันจะมากัดเรานะ การที่เราเอาหลักการอุดมการณ์มันดีแล้วถูกต้องแล้วเราต้องมีหลักการมีอุดมการณ์แล้วก็มีอุดมธรรมนะ หลักการอุดมการณ์มันดีแล้วถูกต้องหลักเหตุผลหลักวิทยาศาสตร์นะ แต่ต้องไม่ทิ้งอุดมธรรมนะ

เราเอาตัวตนเป็นที่ตั้งเอาความรู้สึกละที่เราเอาตัวเป็นที่ตั้งมันเป็นหลักการเป็นอุดมการณ์แล้วอุดมด้วยความหลงนะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านให้เราเอาทั้งหลักการอุดมการณ์แล้วก็ยกเลิกอุดมหลงนะ

ให้อาอุตมธรรมให้อาธรรมอาธรรมบุญมันถึงจะสมบูรณ์เข้าถึงความพอเพียง
เพียงพอเข้าถึงความพอดี เราอยากได้มากมันก็ไม่มาก เราอยากได้น้อยมันก็ไม่น้อย
เราต้องรู้จักความพอดีเข้าสู่ความสมดุลทั้งรายรับรายจ่าย

เหมือนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเข้าถึงความพอเพียงเพียงพอเข้าถึง
ความพอดี การประสูติของพระพุทธเจ้าถึงเป็นวันเพ็ญ ๑๕ ค่ำ ตรีศรูก็เป็น
วันเพ็ญ ๑๕ ค่ำเสด็จดับขันธปรินิพพานก็วันเพ็ญ ๑๕ ค่ำ

เราต้องรู้เข้าใจในการประพฤติการปฏิบัติ เราทั้งหลายจะได้รู้หลักการ
รู้อุดมการณ์แล้วก็อุดมธรรม เราอยู่ที่ไหนก็พากันปฏิบัติได้ เมื่อเรามีลมปราณ
มีอายตนะภายใน ๖ ภายนอก ๖ มีธาตุทั้ง ๔ ขันธ์ทั้ง ๕ อยู่ที่ไหนก็ปฏิบัติได้

ให้รู้เข้าใจมีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ

อย่าไปคิดด้วยอวิชาความหลงเอาแต่หลักการอุดมการณ์เอาแต่วิทยาศาสตร์นะ
ถ้าเรารวย รวยความหลงมันไม่ดีนะ รวยความโง่หลงมกมายเรียกว่ารวยไสยศาสตร์
มันไม่ดีนะ ไม่ใช่ความดีมันไม่ใช่บารมีไม่ใช่ปัญญาบริสุทธิ์คุณนะ มันเป็นความหลงนะ

ให้เรารู้เข้าใจ อย่าไปคิดว่าทำไมเราโง่ไปตั้งหลายปี ประเทศสิงคโปร์ประเทศ
เคাঁเล็กนิตเตียวเคাঁต้งบ่อนคาสิโนเคাঁรวยกัน ประเทศมาเก๊า ก็เหมือนกัน
เคাঁรวยกัน

ประเทศสิงคโปร์เคাঁมีหลักเหตุผลมีหลักวิทยาศาสตร์นะ เคাঁคิดว่าประเทศ
สิงคโปร์มันเล็กนิตเตียว จะทำเกษตรกรรมก็ไม่ได้ จะทำอุตสาหกรรมก็ไม่ได้
ถ้าเราตั้งบ่อนคาสิโนด้วยหลักเหตุผลหลักวิทยาศาสตร์ก็รวยได้ เพราะคนในนี้โลกนี้
มันคนมีความไม่ฉลาด เอาความหลงนำชีวิต เอาตัวตนนำชีวิตมันมีมาก

ถ้าเราตั้งบ่อนคาสีโน เราสามารถรวยได้ทางวัตถุ ด้วยเหตุผลทางวิทยาศาสตร์
 คำถึงพากันตั้งบ่อนคาสีโน จะเรียกบ่อนคาสีโนก็ได้หรือเรียกบ่อนแห่งความหลงก็ได้
 มันคืออันเดียวกัน

ให้เรารู้เข้าใจ ประเทศไทยเราแผ่นดินกว้างใหญ่ไพศาลเราต้องรู้เข้าใจว่า
 เราทั้งหลายอย่ายินดีในการเอาความหลงนำชีวิต อย่าไปยินดีในการเอาบ่อนคาสีโน
 นำชีวิตนะ

พระพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์ ศาสดาทุกศาสนาเค้ามายกเลิกบ่อนคาสีโน
 มายกเลิกอบายมุขอบายภูมิ ให้เรารู้เข้าใจ ถ้าเรารู้เข้าใจ ทุกอย่างนะไม่มีปัญหา
 ปัญหาอยู่ที่เราไม่รู้ไม่เข้าใจนะ

เหมือนประเทศไทยของเรานี้แหละ โครงการยกเลิกเหล้ายกเลิกเบียร์
 ยกเลิกสิ่งเสพติดยาเสพติดที่มันเป็นอบายมุขแห่งชีวิต ที่มันเป็นอบายภูมิแห่งชีวิต

เกือบร้อยปีของโครงการพากันประพฤติดุปฏิบัติด้วยความไม่รู้ไม่เข้าใจ
 ตั้งอยู่ในความประมาท เอาความหลงนำชีวิตเอาความประมาทนำชีวิต
 มันก็ปฏิบัติไม่ได้ มันก็ยิ่งมากกว่าเก่า ไม่รู้ไม่เข้าใจ เอาความหลงนำชีวิต
 ความหลงก็เลยยิ่งใหญ่อิ่ง

มันก็แก้ปัญหามาไม่ได้ มันยิ่งมากทวีคูณ มันก็ไปของมันเรื่อย มากยิ่งกว่าเก่า
 ทวีคูณยิ่ง ๆ ขึ้นไปอีก

อย่างการสวมหมวกกันน็อคอย่างนี้แหละ มอเตอร์ไซด์เข้ามาในเมืองไทย
 ประเทศไทย ไม่ต่ำกว่า ๖๐ ปี ขณะนี้เวลานี้ก็ยังทำไม่ได้ เรื่องสวมหมวกกันน็อคนี้
 ที่ให้ประชาชนผู้ขับขี่จักรยานยนต์เพื่อสะดวกในการสัญจรไปมา ได้ออกกฎหมาย

บังคับตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๒๕ ขณะนี้เวลานี้มันก็เป็นเวลาจนจะ ๕๐ ปีแล้ว
ก็ยังพากันทำไม่ได้

ถ้าเราเข้าใจว่า การทำอะไรตามใจตามอัธยาศัยนี้ไม่ได้ มันเป็นความเสียหาย
ทั้งตัวเราและส่วนรวม มันไปไม่ได้ ชีวิตของเรามันไปไม่ได้นะ ชีวิตนี้มันพังทลาย
เหมือนตึก สตง.ของเมืองไทยนี้แหละ

เราต้องเข้าใจ ทุกคนต้องเข้าใจ ไม่ใช่เข้าใจเฉย ๆ ต้องเข้าสู่ภาคประพฤติ
ภาคปฏิบัติ มีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ ถ้าไม่อย่างนั้น
มันก็จะไปของมันด้วยความไม่ถูกต้องอย่างนี้แหละ

พูดอย่างนี้ให้พวกเราทั้งหลายพากันเข้าใจนะ นี่มันเป็นธรรมเป็นธรรมนุญเป็น
ปัญญาบริสุทธิ์คุณให้รู้เข้าใจ นี่เป็นความดีที่ประกอบด้วยปัญญา นี่คือธรรมนุญ
รัฐธรรมนูญ นี่เป็นความมั่นคงของชาติคือความเกิด ด้วยเหตุที่ถูกต้อง ไม่มีความผิด
ถูกต้องนะ ความถูกต้องหมายถึงบริสุทธิ์คุณ ไม่ใช่ตัวตน นั่นแหละคือความถูกต้อง
เป็นความมั่นคงของพระศาสนา ศาสนาคือธรรมนุญรัฐธรรมนูญ เป็นความมั่นคงของ
พระมหากษัตริย์นั้นได้แก่ปัญญาบริสุทธิ์คุณ ไม่ใช่ปัญญาเพื่อตัวตน ปัญญาบริสุทธิ์คุณ
นี่เป็นความหมายของพระมหากษัตริย์ พระมหากษัตริย์ทุก ๆ พระองค์ที่ขึ้น
ครองราชย์ถึงทรงทศพิธราชธรรม เอาทศพิธราชธรรมนำชีวิต คำว่าพระหมายถึงไม่มี
ตัวไม่มีตนให้เข้าใจ ถ้ามีตัวมีตนก็ไม่ใช่พระไม่ใช่ธรรมนุญไม่ใช่รัฐธรรมนูญ

นี่เป็นพระธรรมเป็นพระวินัย เป็นพระศาสนา เป็นพระมหากษัตริย์ ไม่ใช่ตัวไม่ใช่
ตน เป็นธรรมเป็นธรรมนุญ เพื่อให้เป็นหลักการอุดมการณ์อุดมธรรม ให้เรารู้ให้เข้าใจ
เราทั้งหลายจะได้พากันประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้อง ทำให้ถูกต้อง จะได้ไม่พากันทำ

ความผิด เพื่อเข้าสู่ขบวนการแห่งความถูกต้องของรัฐธรรมนูญในการดำเนินชีวิต การดำเนินชีวิตต้องไม่เอาความผิดดำเนินชีวิต

เราทั้งหลายเป็นผู้ที่ประเสริฐต้องเอาธรรมนำชีวิต จะไม่ได้ฟังหลายเหมือนตลกตลก. ทุกอย่างก็จะได้มีแต่คุณไม่มีโทษด้วยความรู้ความเข้าใจ จะได้เห็นภัยในวัฏฏสงสาร มีความตั้งใจตั้งเจตนาเข้าถึงความสงบเข้าถึงความเคารพการวะ ยกเลิกสิ่งที่ไม่ถูกต้องเพื่อให้เป็นศีลเป็นสมาธิเป็นปัญญา นี่คือบริสุทธิ์คุณ ที่จะเป็นบ้านของเรา เป็นความสงบเป็นปัญญา เป็นศีลเป็นสมาธิเป็นปัญญา เพื่อเราจะได้บำเพ็ญความดีด้วยปัญญา

ขออนุโมทนากับท่านทั้งหลาย จบด้วยโอวาทของหลวงปู่มั่น ที่ท่านได้เมตตาให้คติธรรมไว้ว่า

ความไม่ยั่งยืน เป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่และแน่นอนนะ

ความยิ่งใหญ่ คือความไม่ยั่งยืนนะ

ชีวิตที่ยิ่งใหญ่ คือชีวิตที่อยู่ด้วยทาน ศีล เมตตา และกตัญญู

ชีวิตที่มีความดี อาจมิใช่ความยิ่งใหญ่ แต่ชีวิตที่ยิ่งใหญ่ ต้องอาศัยคุณธรรมความดีเป็นปัญญาบริสุทธิคุณเท่านั้น การระงับสังขารทั้งหลายด้วยความรู้ความเข้าใจ เป็นความรู้คู่กับการประพฤติการปฏิบัติ นั่นแหละคืออริยมรรค เป็นหนทางที่ประเสริฐ มีพระนิพพานตั้งแต่ในปัจจุบัน ไม่ต้องรอพระนิพพานเมื่อตายแล้ว ปัจจุบันไม่มีพระนิพพาน อนาคตจะมีพระนิพพานได้อย่างไร ให้เรารู้เข้าใจเรื่องพระธรรมพระวินัย พระธรรมพระวินัยที่เป็นสัมมาทิฐิ เพื่อหยุดวัฏฏสงสารนั่นแหละคือพระนิพพาน ให้พวกเราเข้าใจในเรื่องพระนิพพาน ให้เข้าใจนะ